

REDACTIA

Arad, Str. Aulic (Adam)

ABO MENTUL

in Anu Austro-Ungaria
un an fl. 10; pe 1/
fl. 5; pe 1/4 de an
2.50 pe 1 luna fl.

in Anu de Duminecă pe
an fl. 2.—

in Anu România și străinătate
pe an 40 franci.

inscripția nu se înnoiește

ADMINISTRAȚIA

Arad, Str. Aulic (Adam)

INSERȚIUNILE:

de 1 p. garsonă: prima-dată
7 cr.; a doua oară 6 cr.;
a treia-oară 4 cr. și timbru
de 30 cr. de fiecare p. in-
scripție.

Atât abonamentele cât și
inserțiunile sunt a se plăti
înalate în Arad.

Scrisori nefrancate nu
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

SATISFACTIA pentru insulta de la Alba-Iulia.

I.

Sentința tribunalului din Alba-Iulia, prin care se confiscă cele aproape cinci mii de florini colectate pentru ridicarea unui monument lui Avram Iancu, dar mai ales purtarea cavalească și provocatoarea a aceluiaș procurorului și a contelui Lazar. Expresiunea „capitan de bandiți”, a violențat sentimentul public al poporului românesc. N'avem nici un motiv de a fi optimiști, cu toate acestea ne vine să credem, că nu va avea aprobarea mai înaltă a forurilor judecătorești sentința de confiscare, precum nici sentința nimitului procurorului care privește la caracterul lui Iancu n'a putut fi aprobată de partea serioasă a opiniei publice ungurești.

Ori și căta siluire se face în țara noastră dreptății și adevărului istoric, în cazul de față se tractează de fapte cu mult mai proaspete și mai clarificate, de cât ca ele să poată fi întortochiate de judecata stupidă a unor creeri infernabile de oportunism. Aici nu mai au loc teorii banalviane, ci Ungurii și Românii deopotrivă au stabilit mărirea și noblețea celui mai mare erou de luptă pentru desrobirea națională a națiunii române. Dar' abstragând de la respectul, ce trebuie dat adevărului și științei, înainte de toate avem să înțelegem seamă de impregiurarea, că Iancu este o figură istorică contopită în inima și gândirea poporului român. Și întocmai cum Ungurii îl preamăresc pe Kossuth și se înflăcăresc de el cântându-i imnuri de laudă, astfel și noi Românii cântare în biruință 'i-am înălțat lui Iancu, cântând:

Minicule mare, bravule tare, cu noi să fii!
Tu însoțește și însuștește pe ai tei fii!

Mai mult decât atât. În vremea aceasta și astăzi mai putem găsi în gura poporului unguresc și mai ales în gura Securilor glasuri ce b'astemă pe Kossuth, și scriitori ce au curajul să se facă eoul acestor blastamuri, până atunci adorațiunea poporului pentru Iancu este sinceră, adevărată și unanimă.

Astfel stând lucru, e foarte natural, că întocmai cum ori-ce insultă la adresa lui Kossuth ar provoca indignarea și mânia societății maghiare, tot asemenea insultarea memoriei lui Iancu atacă în mod brusc sentimentul public al societății române. Când cultivarea păcii și a unei înțelegeri între concetățenii aceleiași țări este unul din postulatele cele mai serioase, și când însuși ca factor cheamat a vechia asupra ordinii sociale calcă în picioare acest postulat, cine se mai poate îndoi, că procurorul dela Alba-Iulia a comis o greșală, care chiar dacă Românii ar uita-o vrednic, nu o poate trece cu vederea, și o poate ierta stăpânirea acestei țări.

Ori și cum caută unele foi ungurești să spele greșala procurorului Lazar, aceasta nu se mai poate, și ele arată până unde a decăzut bunul simț în societatea maghiară în urma ingredientelor pestifere ale jidovismului, când au tupeul a numi patriotism chiar josnicul atac îndreptat de el în contra sentimentului obștesc a trei milioane de cetățeni români ai acestei patrii. Este patriotizm a cultiva vrajba, a mări neînțelegerea, a sădi ura de rasă între poporul român și cel maghiar! Căci are ochi de văzut și urechi de auzit, poate să mărturisească, cătă omărdăune a provocat în inima n'astră acel îngâmfiat agent al stăpânirii.

Dacă n'ar fi în noi sălășuită firea nobilă a gintel latine, dacă nu s'ar distinge caracterul nostru prin cel mai dezvoltat simț de ordine, dacă și în vinele noastre ar curge sânge de răsărătitori, ca în compatrioții nostri maghiari, s'ar fi întemplat aceea, ce de sigur s'ar întempla, dacă d. e. un avocat român ar ofensa atât de brusc înaintea unui tribunal memoria lui Ludovic Kossuth: turburări de stradă, vandalism, vearsare de sânge, imediat ar fi vestit lumii, că un neam întreg de oameni este insultat, că ordinea socială e sdruncinată, că pacea internă a țerei e amenințată. Noi însă avem să dovedim și de astă-dată că nu suntem nici Unguri, nici Bulgari, nici Albanezi, nici Greci, nici Turci, ci suntem adevăratul element de ordine, adevăratul factor civilizatoric la marginea Orientului.

Guvernul maghiar poate să desconsiderare, poate să abuzeze socotind ea o slăbiciune firea noastră atât de pacnică. Guvernul maghiar poate crede, că poporul român habar nu are de frumoasele vorbe: „haramia vezer”, ca numai câți-va agitatori s'au simțit ofensați și s'au indignat la rostirea lor. Este o apariție înșelătoare pentru acest guvern. E apoi patima și neputința acelora dintre noi, cari au crezut, că ei singuri pot monopoliza această afacere, că nici de astă-dată societatea românească nu și-a manifestat până acum după firea și nobilul său obicei în măsură deamnă și în mod impunător justa sa nemulțumire și indignare.

Frații nostri dela „Tribuna”, dl Dr. Rațiu cu frântura fostului comitet național grupată în jurul său, au produs până acum și cu această ocaziune atât în noi cât și în străinătate impresiunea, că sunt lipsiți deopotrivă de voința, de priceperea, de maturitatea recerută a oamenilor chemați de a îndrepta acțiunile politice și a apăra onoarea națională a poporului nostru.

Înainte de toate ținuți d-lui E. Dăian ca martor la proces a fost copilarăscă, a fost fatală ca întreg felul lui de a fi politiceste. Apoi înjurăturile la adresa celor grupați în jurul acestei foi, atributul „mişelii”, cu care în loc de sfânta cruce și-au început campania ziaristică în această afacere, ne-a dat să înțelegem dorința lor, ca noi să ne dăm „în lături”

ca lor să le rămână eventual toată mărirea de a fi rehabilitat cinstea lui Avram Iancu. În fine cu multă naivitate au crezut acești oameni, că e destul, ca tinerimea universitară să intre în luptă, să se jertfească pentru a pretinde satisfacție, ear ei, bătrânii, pot dormi și mai încolo pe laurii trecutului. Dar ceea-ce un străin nici n'ar putea să presupună, noi însă, durere știm cu toții, s'a întămplat că acești bătrâni nici nu s'au gândit, nici s'at împună n'au ținut pentru a chibzui cum poporul român s'ar putea manifesta mai impozant în această momentoasă afacere. Și imputarea asta nu-l privește numai pe senatorul cu reședința în Sibiu, ci și rășfringe asupra tuturor acelora, cari — să zicem așa — au eșit din șirul tinerimei universitare și se numesc pe sine bătrâni și conducători ai poporului.

Este rușinos de puțin ceea-ce s'a făcut până acum. Am lăsat ca tinerimea să ne scoată din noroi de astă-dată. Caci afară de câte-va articole de ziar anonime, d'abia vizerăm un avocat, un profesor, un contabil luându-și osteneala și îndrăzneala să păsească pe față și să ia poziție față de insulta aruncată în fața noastră a tuturor. Cavalerii ca dl Coroiacu și Dr. E. Leményi, cari bucură își sară inima cu invective pătimase în contra fraților, tac și nu-și arată cinstita față acum când e vorba de un adversar Ungur, de o cauză sfântă națională. Dar de sigur interesele materiale ale acestor fel de cavalerii nu le îngăduie ca să se facă apărătorii onoarei naționale.

Și pe lângă învârbirea și destrăbălarea ce domnește astăzi între noi, aceasta este a doua notă caracteristică a situației, în care ne găsim.

Dar să ne gândim serios, domnilor, că o națiune întregă, dacă nu poate fi nedreptătită, dar insultată nu poate fi pe nedrept, nu se poate lăsa rușinată și batjocorită. Să nu ne uităm deci, că datorința noastră a tuturor este să lucrăm așa, ca să se vadă, că este încă viu poporul românesc și că are destulă bărbăție de a și lua singur satisfacție.

Amicul.

Cum se vor maghiarisa numele comunelor. Comisiunea matriculei regnicolare, care se ocupă cu maghiarizarea numelor comunelor, a statorii trei principii de care se va folosi la maghiarizarea tuturor numelor de comune din țară. Cea din 'eu deciziune a comisiunii e de deosebită însemnătate din punct de vedere al naționalităților. Comisiunea a enunțat anume, că la schimbarea numelor localităților, nu-și ia de principiu numele necondiționat maghiar. Ea va avea în vedere dreptul istoric, și astfel numele respectiv localității poate să fie și un nume nemaghiar. A doua deciziune e de importanță din punct de vedere limbistic, că adecă numele comunelor compuse nu se vor despărți prin semne, ci se va scrie într'una. A treia hotărâre a comisiunii este, că la aceleași nume de comune, deosebirea se va face din punct de vedere geografic și etnografic.

Ungurii în strimtoare. În numărul de la 28 Dec. „Hazánk” publică sub titlul „li atacă pe Unguri!” un articol, în care se vaietă rău. Zice: „Chiar proprii fii ai patriei asediază pe Unguri. Românii și Germanii se revoltă contra ordinea politice maghiare”. Spre ilustrarea acestei afirmări ne aduce ca dovadă și pe Românii, revoltai în contra procurorului de la Alba Iulia care a insultat memoria marelui nostru erou Avram Iancu.

Cum adecă: acest procuror care provoacă o nație întregă, este ordinea politică maghiară? Ei, atunci să nu se mire Ungurii că în contra unei asemenea ordine se scolă toți Românii.

Numitul ziar provoacă apoi guvernul să fie fără considerare față de agitatorii români, ca nu cumva obștea maghiară să creadă că numai Bányffy a știut să apere interesele maghiarismului.

Nu cumva „Hazánk” vrea ca și Széll să facă tocmai ca Bányffy? Dar atunci de ce se bucura mai zilele trecute văzându-l pe Icsenszky scos din biuroul primului ministru?

Nouă de altfel nu ne pasă. Trecut-am teferi și peste era lui Bányffy, ear dacă până și cei mai moderați Unguri cred că asupra „Valahilor” poate și Széll să-și asuște agentii tot ca Bányffy, e numai o dovadă că în presa maghiară peste tot, când e vorba de naționalități, nu se găsește om cu mintea întregă.

Numitul ziar recunoaște de altfel următoarele:

„Populația de baștină a provinciilor maghiare strămoșești este în plin socialism. Abandonarea, lipsa ori căruș interes pentru țărânice și tendințele capitaliste împing poporul maghiar în brațele socialismului”.

Ei, atunci ce 'și mai bat Ungurii capul cu naționalitățile? Să păzească frunțașii maghiari de populația lor băștinășă, pe care s'acum două ani numai cu gloanțe au reținut-o dela o revoluție săngeroasă, că din partea naționalităților țeara n'are să sufere, ci datori am fi să măturăm cel mult pe netrebniții cari poziția înaltă o iau drept prelei să tulbure pacea naționalităților.

Să luăm aminte!

Kultur-egylet-ul, sau societatea de maghiarizare din Ungaria-de-sus, a emis din Neutra circulara de mai jos cătră numai cine a știut că are un ban de prisos în pungă și cătră toate societățile din țeară, mai ales celor de bani. Circulara poartă firma archiducelui Iosif, ca patron al acestei societăți de maghiarizare.

Eată-o.

„Societatea de cultură maghiară din nordul Ungariei” de șeptesprezece ani îndeplinește deja o mare misiune națională. În finutul de sus al țării, saturat cu mișcări panslaviste, în zece mari municipii ale Ungariei-de-sus ea cu curagiu se opune agitațiunii naționaliste, care amenință idea de stat maghiar, spiritul național. Ea îmbărbătează la rezistență maghiarimea descurajată și recucerește pe cei amăgiți pentru sentimentul rațional. Cu un cuvânt: ea deopotrivă, cu succes mare și

surpinzător răspândește spiritul maghiar și limba maghiară pe terenul educației nei poporului și în viața socială.

„Din puterile sale proprii societatea susține 38 asile de copii, cu o cheltuială de 24 000 fl., contribuie cu un ajutor de 1100 fl. pentru susținerea a 16 de alte asile, dă ajutoare anuale permanente pentru 11 asile de copii, a întemeiat și susține 6 biblioteci populare și publice, 3 coruri exclusiv maghiare, prevede gratuit cu cărți de școală pe băieții sărmani, împarte premii și ajutoare între învățători și învățătoare pentru propunerea cu succes a limbii maghiare. In asilele noastre an de an vr'o 300 de băieți slovaci se împărtășesc de instrucțiune în limba maghiară, sub priveghiul crescătoarelor și doicelor maghiare.

„Departe de valurile politice de partid a vieții publice, prin muncă liniștită, perseverantă și însușită netrim școalele populare maghiare; in asilele noastre de copii pe buzele băieților resună cuvântul maghiar și cântecul maghiar, in bibliotecile noastre adunăm și divulgăm alcătuirile neperitoare ale spiritului maghiar, răspândind, ocrotind și întărind printruindena sentimentul național, și cultura maghiară.

„Pentru munca chemării noastre de importanță națională, dela așezămintele înflori-oare între referințele mai norocoase ale patriei noastre, dela dârnicia singuraticilor și corporațiilor binecuvântate cu bunuri pământesti—cerem, așteptăm să dobândim mijloacele materiale, fără de cari n'ar fi asigurat nici jumătatea succesului tendințelor noastre. Și glasul nostru strigător totdeauna a fost ascultat din partea națiunii
Credem și sperăm, că vom fi ascultați și acum, când programul panslav de la Turcoș-Szt.-Martin suflă marșul ideii de stat unitar maghiar.“

Cu stimă patriotică:

Presidiul „Societății culturale maghiare din Ungaria-de-sus.

Circulara aceasta să fie pentru toți Români un indemn la jertfă și muncă. Dacă Ungurii, cari au puterea de stat în mână și prin nimic nu sunt primejdiiți, jertfesc atâta, desigur că noi îndoiti ar trebui să facem.

FOIȚA „TRIBUNUL POPORULUI.“

Dintr'un jurnal de bord.

Platana, August.

Portul e aproape gol: o corabie mare cu trei catarge, ancorată aproape de noi, și-a întins toate pânzele să le usuce la soare; o canonieră turcească, neagră și murdară, își joacă încet pavilionul roșu cu semiluna albă la mijloc; alături, „Elisa“ mândra și lucitoare, își flutură nebunatic flamura ei in trei culori in jurul unuia din catarge.

Ce dimineață frumoasă!

Deoparte costsă înaltă, munții inverziți cu păduri dese și bogate; de altă parte marea calmă și întinsă ca luciul unei imense plăci de oțel sub albastrul limpede al cerului de orient.

Abia mi-am sfârșit serviciul de cart și trebuie să plec la mal pentru observație astronomică cu vre-o câțiva camarazi.

Luăm sextantele și cronometrul și ne saim in barca împreună cu căpitanul-secund al bastimentului.

Ajunși la mal, ne găsim loc potrivit la marginea unei păduri și începem observația.

Pe când noi ne năcășeam să prindem soarele reflectat in oglinda sextantului, au zim șoapte in urma noastră: e o droaie de turci adunați spre a ne pândi să vădă ce facem.

Se opresc mai la o parte și ne privesc speriați; cei mari în liniștea stăpâ-

Dedicație „autorisăților“.

„România Jună“ (nrul dela 11/29 Dec) redactată de dl Aurel C. Popovici, serie următoarele:

„Mai alaltăieri puteai citi că primul-ministru al Regatului României e un trădător, un ignobil, o lichea, că întreg guvernul liberal era compus din bandiți, din porci și pungași, etc. Astea sunt tot atâtea titluri din diferite ziare!...

Lumea care zi de zi este „îndocîtinată“ cu asemenea idei, trebuie să-și zică dela o vreme că toți bărbații noștri de Stat, toți foștii și actualii consilieri ai M. S. Regelui sunt parte tâmpiți, parte canalii...

Poate să existe o țeară care e condusă de oameni atât de feștelși?

Din fericire, toate aceste injurii sunt vorbe fără temei, vorbe smintite și cei ce le întrebunțează cred mai puțin în e.e. Totuși, influența acestor lupte nedemne este d-sastroasă asupra spiritului nostru public și oamenii cari conduc partidele noastre ar trebui să înțeleagă odată că, cu acest sistem de terf-lice, țeara va ajunge în doaga Greciei: de risul și o ara lumii.

Ș'apoi o chestie: pe cine cred ei că pot convinge cu asemenea articole de mahala? Pe oamenii culți și cari judecă, desigur nu.

Desigur că „autorisații“ noștri dela Sibiu nu vor reproduce nici odată aceste rënduri, deși în la dl Popovici atăt de mult, in cât articolele prin care (in 1896) dl Popovici începuse și la noi campania contra tradărilor, le-au reproduș și de trei ori, după cum au reproducu cu adevărat deliciu până decurând tot ce se scria privitor la „tradare“...

VEDEREA EXPOZIȚIEI LA PARIS.

Lucrările preparatoare pentru frumoasa expoziție universală, ce va trebui să se deschidă la Paris in cursul lui Aprilie viitor, urmează cu o activitate energetică și sunt in cea mare parte termi-

nate. Partea stângă a Senei oferă ochilor o privelietă încântătoare. Paviloanele și palatele se ridică mărețe, bogate și strălucitoare, ca niște aparițiuni feerice in albastrul posomorit al cerului de iarnă.

Este o succesiune extraordinară și neașteptată de cupole, de turnulețe svelte, minarete ascuțite, terase orientale, clădiri scandinave, chioscuri, mici palate bisantini și italiene, ca și cum Venetia, Constantinopolul și Amsterdamul ar fi transportat pe malurile Senei arhitecturile lor cele mai minunate și încântătoare.

Pe de-asupra acestei vederi superbe, tronează de-o parte, le Domme des Invalides in gloria-i de aur; ear' ee cealaltă parte, ca un arc de triumf colossal și universal grandiosul turn Eiffel.

Seara, când soarele se culcă pe această cetate nonă, pe acest imens oraș care se întinde la la Concordia și până a Trocadero, toate aceste paviloane, toate aceste palate, cupole și turnulețe, strălucesc in fermecătoare perspective de argint, de topaz și de rubin.

S'ar crede că e un oraș dintr'o mie și una de nopți, eșit din pământ la o lovitură de baghetă a unei fee. Nu mai ești la Paris. Te afli în Orient, la Bagdad, la Ceilan, in Indi! Privirea îți este isbită și încântată, căci totul este acolo impunător și vesel.

Această notă de grandoare și de veselie va fi notă dominantă in întreagă expoziția de la 1900. Ceea ce va deșiepta însă mai multă curioșitate și va stârni multă admirație, va fi de sigur „satul elvețian“.

In acest „sat“, muntele este sëlbatoc, sever și une-ori terribil. Te înspămăntă prin grandoarea sa și pare că vrea să te ascunză sub pământ. Dar' acest munte este nu numai superb și măiestos, ca cel mai frumoș munt natural; in locul unei panorame reci, a unei imense naturi moarte muntele îți ofnră un tablou pitoresc și însușăit, îți oferă scenele cele mai caracteristice și originale din adevărata viață de Alpi.

Muntele acesta este un minunat și splendid decor, cum nu s'a mai văzut până aci un decor de peste un kilometru de lung și de 40 de metri de înalt, cu o veritabilă cascadă, cu păduri de brazi și cu pășuni, unde vaci adevărate vor defila in turme sub paza păstorului de munte. Ear' la poalele muntelui, stăne veritabile sunt răspândite, aci pe o stâncă, aci pe malul unui rțuleț, unde frumoase pășorițe vor face admirația vizitatorilor.

Toate casele „satului elvețian“ vor avea locuitorii lor, veniți intr'adins din văile cele mai depărtate ale Elveției. Cele 22 de cantoane vor fi reprezentate in cele 22 de costume naționale ale lor și in tipurile cele mai frumoase.

In piața „satului“ se ridică vechea biserică de munte, cu acoperișul curios și cu o clopotniță înaltă, al cărei ascuțis se termină cu o cruce de fier, și ale cărei clopote vor intona arii populare Ca și in

adevăratele sêrbări populare, pe această pieță se vor juca dansuri naționale, un fel de balet rustic acompaniat de cântări.

Te preumbii pe acest munte, ca și la adevărați Alpi, admirând sublimitatea naturii și originalitatea viții rustice elvețiene. Al aci un spectacol, care, prin nouțea și prin imensitatea scenei, va întreci toate teatrele și toate operele din lume.

Loteria Casei naționale.

Prospect.

„Asociațiunea pentru literatură română și cultura poporului român“ — în baza concesiunii acordate de on. ministru reg. ung. de finance cu ordinajul nr. 49 522 din 27 Iulie 1899, — arangiaza

LOTERIE DE EFECTE

al cărei profit se va folosi pentru ridicarea unei Case naționale in Sibiu, in care va instala un Museu istoric și etnografic român și biblioteca Asociațiunii etc.

Prețul unui bilet de loterie 1 coroană.

Căștiguri:

1 căștig princip. in val. de C. 10.000 =	C. 10.000
1 „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „	3.000
2 căștiguri „ „ „ „ „ „ „ „	1.000
5 „ „ „ „ „ „ „ „ „ „	500
10 „ „ „ „ „ „ „ „ „ „	200
10 „ „ „ „ „ „ „ „ „ „	100
20 „ „ „ „ „ „ „ „ „ „	75
20 „ „ „ „ „ „ „ „ „ „	50
50 „ „ „ „ „ „ „ „ „ „	20
100 „ „ „ „ „ „ „ „ „ „	10
219 căștiguri „ „ „ „ „ „ „ „	C. 25

Tragerea la sorti se va face in Sibiu la 31 Maiu 1900 st. n. in prezența unui notar public și a unui comisar politic.

Consemnarea căștigurilor se va face publica la trei zile după tragere. Ridicările lor se va face in decurs de 60 zile de tragere.

Bilete de loterie se pot procura de biroul „Asociațiunii“ in Sibiu (N-Szab strada morii nr. 8), și se vor viade la băncile românești.

Sibiu, in Decembrie, 1899.

Comisiunea loteriei

NOUTAȚI

Arad, 30 Decembrie 1899

Constituția ungurească in „primejdia“ S'a întemplat lucru mare in țeară, și patriotii, vechi și noui, au căzut din praxă asta in adevărată — insomnie. Eată am se s'a întemplat. Un tinêr candidat de

nind pe copiii cei mai îndrăsneți ce vor să se apropie.

Maș târziu, un tarce bătrân se desprinde din mulțime și se apropie in vârful degetelor. După un: „salabairulsum“ și o timinea respectuoasă, ne întreabă ce facem.

Îi explicăm totul prin câte-va vorbe turcești pe care le știam și noi, și el pleacă mulțumit pentru a explica acelei mulțimi care îl așteaptă cu nerăbdare.

Ne întoarcem la bord ca să facem calculele. După amiază, câțiva ofițeri și cu medicul bordului, plecăm in oraș.

La mal, ne întimpină un oficer turec de infanterie și ne conduce arătându-ne orașul acesta atăt de ciudat.

Pe două coline sunt așezate două orașele: unul turcesc și altul creștin, care se privesc față in față.

Fie-care din ele cu obiceiuri, cu legi și credințe deosebite: două lumi diferite, vrăjmașe, care se dușmănesc de moarte de și sunt unite sub aceeași soartă. Amândouă cu aceeași înfățișare săracăcioasă și tăcută ca mai toate orașelele din orient: aceleași îngrămădiri de ziduri, căsuțe tupilate încălcite printre vițele stufoase, ascunse in umbra smochinilor inverziți și a plantanilor bătrâni.

Deosebirea e numai că pe una din colibe strălucesc crucile poleite de pe turnurile bisericilor; in timp ce, de pe cealaltă colină, răsar lucind semilunile de pe minaretele geamiilor, două credințe ocrotite de aceleași raze ale soarelui, de aceleași boltă a cerului pururea albastră.

Încălecați pe catiri, pornim să vizităm împregiurimile; apucăm la deal pe ulei oare întortochiate și așa de strimțe că abia pot trece cămilele încărcate.

După puțin timp, suntem afară la marginea mahalalei, de unde vederea cuprinde întreaga împregiurime.

Și catirul se fac ghem sub noi urcând greu la deal și pipăind locul, își înfing copitele in bolovanii drumului.

Ce aier de jalnică resemnare au animalele aceste de povară, și ce blândetă răsfring ochii lor mari, negri, umbriți de gene lungi.

De o parte și de alta a stradei, numai livezi de maslini și straturi de tutun; casele mici cu zidurile goale fără nici o înfrumșetare.

Ne uimește atâta sărăcie; o miserie așa de neagră in mijlocul unei naturi așa de bogate; sub un cer așa de limpede și de frumos!

Ne îndreptăm spre o biserică frumoasă: „Sf. Constantin“, zidită in coasta unei înălțimi. Clopotnița albă și crucea poleită, răsar sclipind prin culele perdelei verzi precum și a frunzelor de maslin. Un călugăr bătrân ne îndeamnă să mergem mai departe, până la vechea mănăstire zidită de Belizariu.

Înainteăm încet, pe o potecă strimță, de-alungul unei riști stâncioase, strecurându-ne sub garniturii gigantice, amenințătoare, prinse in stâncii uriașe, in forme ciudate, ca niște monștri împietriți de veacuri.

Măneștirea pare o fortăreață in ruină, păreții îi sunt ruinași și măcinați de vreme;

o parte a zidirei e rēzimată de pârâna unei stânci mari in părul de granit și șu și rosu ca sângele.

O liniște de moarte învăluște această stâncos.

Biserica, pustie și in paragiu, lucrată in stil bisantin; păreții de marmură in mozaic bogat, in sculpturi măiestriș ciselate, totul in desamuniri vechi festoase in broderii bisare și mistice.

Înlăuntru, pe păreții colțurați și bolțile sarpate, încă se mai vād pe colțate; umbrele sfinților zugrăviți cu amar de vreme in urmă.

O singură candelă, aprinsă de o gâră grecească, mai veghează cu o lică bolnavă, ca de asupra unui mormânt, lămând așa de trist goliciunea iconostasului despoiat și mērunț.

Această îngrămădire uriașă de pietre mēsturi, altădată podoabă a măreției lumii bizantine, martoră a patruspre șecole, tot ne mai anințește încă legătristă a nefericitului ei fondator și neamă cât de vremelnică e cumpēna mării lumesci.

Belizariu, mândrul general al lui Justinian, după ce învinge pe Perși, mēdrea biserică pe malurile Pontului-Euxin, ca ale in disgrăție și ajunge orb și sēb cersind pe stradele Bizanțului.

...Și cum stau, ascultând pe călugăr bătrân, care ne povestește despre nelegăriile năvălitorilor cari au jefuit biserică prădând din odorele sflate, din eșt și șu și pergamente vechi, mi se pare că sādă încă pe mozaicul caprițios al zidurilor stoc-

ECONOMIE.

Grâne.

Prețurile de la 22 Noemvrie

	Arad:	B. Pesta
Grâu Aprilie fl.	7.10—7.30 fl.	7.96—7.87
Octomvrie	"	8.02—8.03
Cucuruz Maiu	3.80—3.90	5—5.01
vechiu	5.—5.20	5.20—5.50
Orz vechiu	"	5.65—6.00
nou	5.40—5.50	"
Secară Apr.	5.60—5.70	6.42—6.44
vechiu	"	6.10—6.35
Ovės Apr.	4.40—4.50	5.6—5.8
Oct.	"	4.90—5.28

Cursul pieții din Arad.

Hârtie-monetă română	Cump. fl. 9-48	vând	9.52
Lire turcești	18.90	19.—	
Imperial (15 R. aur)	126.—	127.—	
Ruble rusești 100 à	5.58	5.61	
Galbeni	9.48	9.51	
Napoleon-d'or	58.50	58.98	
100 Marce germane	11.90	12.50	
Livre sterling			

Spirit:

	21 Oct.
Spirit rafinat; cu toptanu	55.50
" " cu micu	56.50
" brut cu toptanu	54.50
" " cu mic	55.50

Porci:

(Piața Steinbruch)

Ungari; greutate:		cr.	p.	kg
bătrâni	320—380 kg.	40—42	"	"
tineri	320—390	44—44.5	"	"
"	250—390	44—45	"	"
" până	250	45—46	"	"
mijlocie	240—260	47.5—48	"	"

La administrația

„Tribunei Poporului“

se află în deposit spre vânzare următoarele opuri și broșuri:

„Teoria dramei“ de Dr. Iosif Blaga. Prețul 1 fl. 80 cr.

„Cuvântări bis. de Massilon traduse prin Ioan Genț. Prețul 2 fl. 50 cr.

„Lupta pentru drept“ de Dr. R. Ihering traducere, de T. V. Păcățeanu Prețul 1 fl.

„Din vremuri apuse“ de Iudita Secula, Prețul 50 cr.

„Juvenilia“, prosă și versuri de Sextil Pușcariu. Prețul 80 cr.

„Vieritul“, de Petru Vanca. Prețul 50 cr.

„Pribeag“, de I. Sceopul. Prețul 75 cr.

La facerea comandelor, cari se vor efectua prompt, rugăm a se adăuga și speșele de porto postal.

Administrațiunea „Trib. Pop.“

Cărți bune. În editura Librăriei Ciureu din Brașov a apărut, în volum elegant „Insula Morților“, eminentă lucrare a lui R. Voss, traducere de dl Andreiu Bârseanu. Atât autorul, cât și traducătorul sunt, desigur, și între Români îndestul de cunoscuți, pentru-ca și fără elogiile presei, toți să se simtă îndemnați a și procura această carte. Ea e potrivită și pentru cadou de sărbători. Prețul 25 cr., ieftină!

Cum să fotografăm? Sub acest titlu a apărut și ni-s'a trimis o carte, ce cuprinde instrucțiuni practice pentru amatorii artei fotografice cu 81 ilustrațiuni, de Ioan Nițiu Pop. Cuprinsul cărții a fost publicat și în „Revista Ilustrată“ din anul 1899, de unde s'a tipărit și în broșură separată și se poate procura dela administrațiunea acestei foi pentru prețul de 1 coroană. Jamătate din venitul curat e destinat pe seama colorului plugarilor din Șoimuș (com. Bistrița-Năsăud).

O carte bună. Distinsul nostru profesor din Brașov, Dl Vasile Goldiș a lucrat o folositoare carte școlară: „Geografia pentru școlile populare, întocmită pe baza planului Ministerial de învățământ. Partea primă (pentru clasele III și IV), cu numeroase ilustrațiuni și harte colorate.“ Editura librăriei Ciureu Brașov. Prețul unui exemplar 85 cr. Materialul tratat se estinde pe 68 pagini, în ordinea următoare: „1. Regiunile lumii, 2. Comuna, 3. Locuitorii și ocupațiunea lor, 4. Religionea și limba locuitorilor, 5. Hotarul comunei, 6. Drumurile, 7. Apele curgătoare, 8. Apele stătătoare, 9. Mijloacele de comunicațiune, 10. Insulă, peninsula, golf, 11. Sesul, 12. Dealuri și văi, 13. Orizontul, 14. Desemnarea regiunilor lumii, 15. Harta, 16. Cercul, 17. Comitatul, 18. Ungaria. — II. „Ungaria și Europa.“ (Materialul clasei a IV a.) Ținutul muntos din Sudost. Câmpia Ungariei. Ținutul muntos Nordostic. Ținutul muntos Nordvestic, Ținutul deluros Sudvestic. Orașul Fiume și ținutul lui. Ungaria în genere. Terile aparținătoare Ungariei. Europa în genere.“ La toate capitolele e alăturată câte o hartă colorată.

O recomandăm cu toată căldura învățătorilor noștri.

Exerciții intuitive și gimnastice, manual pentru învățătorii școlilor populare române, întocmit după plan, de Ioan Tuduceșcu, învățător în Lipova. Ediția a III. Prețul unui exemplar: 30 cruceri.

O nouă carte folositoare. Sub titlul: „Amicul Poporului, îndreptător în cauze administrative și judecătorești pentru poporul român, de Titu Vuculescu, pretor, a apărut tocmai acum în tipografia „Tribunei Poporului“ în Arad o carte în adevăr folositoare pentru popor. Ea se extinde pe 148 pagini, în format 8° mare, cu un tipăriu frumos și bine îngrijit, broșată elegant și scrisă într'un limbajiu la înțelesul poporului. Cuprinsul pe scurt al bogatului material al cărții este următorul:

I. Agricultură. — II. Ape (mori de apă, navigare, broduri, plute). — III. Boalele și strarea vitelor. — IV. Cauze comunale. — V. Drumuri și vama. — VI. Finanțiar. — VII. Industrie. — VIII. Judecătore. — IX. Matriculele de stat. — X. Militare. — XI. Mine (Oclărit). — XII. Moștenire. — XIII. Ordinea publică (Ajutor la nenorociri, Ajutorarea puștilor din altă țară, Apa de sod, Ajutorarea săracilor, Adunări publice, Afacerea cu zăloage, Boalele epidemice, Birtul, Curățirea coșurilor (hornuri), Curățirea ulitelor, Calea ferată, Cetățenia de stat, Escortarea, Edificări, Instruarea în joc, Invenții (descoperiri), Legea de presă, Lucrurile găsite, Măsurarea bucatelor, Monumente istorice, Ospătării, Plata medicului, Plata (Tărguri), Poșta, Privilegiu (Patente), Protecția contra focului, Societăți (bănci, case de păstrare), Site de aramă, Sdrone, Sdrone de bucate, Instanțieri, Școală secretă, Ținerea cânilor, Trecerea în altă țară, Trăgărafe, Vânzarea bureților, Vânzarea puștilor și prav de pușcă, Veninuri). — XIV. Orfanale. — XV. Păduri. — XVI. Penitenciare. — XVII. Religione. — XVIII. Sănătatea publică. — XIX. Servitori. — XXI. Vânăta.

Ori-ce daraveri, pe cari poporul le are aproape zilnic atât cu direcțiunile administrative, cât și cu judecătorile din patrie, cărturarii din popor le află în cartea aceasta toată la un loc, bine lămurite și spuse în limbă populară și înțeleasă de toți.

Prețul acestei cărți folositoare este numai 1 coroană (50 cruceri) și se poate comanda atât la noi în M.-Pécška, cât și la administrațiunea „Tribunei Poporului“.

„Drepturile, datorințele și responsabilitatea membrilor de direcțiune“, Alfred Kormos, trad. de Constantin Pop, funcționar la „Albina“. Carte foarte importantă pentru membrii de direcțiune a tuturor institutelor de bani și a ori-cărora societăți pe care Costă 1 fl. 50.

Calindarul nostru

pe anul visect 1900

ca prim calindrar scos în tipografia noastră

a apărut tocmai acum

cu ilustrațiuni, cu un bogat și variat cuprins literar.

Prețul 30 cr.

plus 5 cr. porto postal.

Doritorii de a și-l procura sunt rugați

a se adresa la

Administrația „Tribunei Poporului“.

La comande mai mari de 10 exemplare dăm 20% rabat.

ADMINISTRAȚIA

„Tribunei Poporului“.

A apărut în tipografia noastră și se află de vânzare

la

Administrația „Tribunei Poporului“

sub numirea

„AMICUL POPORULUI“

„îndreptător în cauze administrative și judecătorești pentru poporul român“

de TITU VUCULEȘCU pretor,

cu prețul de 50 cr. plus 5 cr. porto postal.

O carte în adevăr folositoare pentru popor, care cuprinde sfaturi și învățături de foarte mare folos pentru toate trebile și trebuințele poporului.

Administrația

„Tribunei Poporului“